

LJETOPIS ADOLFA BRATOLJUBA KLAICA

1909. Rodio se 27. srpnja u Bizovcu. Njegov otac Adolf Klotz bio je stolar. Svoje prezime je pohrvatio u Klaić 1919. godine. Majka Agata Marija (Marianne) rođ. Longauer bila je iz Cerne.
1912. Obitelj se preselila u Zagreb, ali nije prekidala jake veze sa Slavonijom, s Bizovcem i s Cernom te je dvojstvo Zagreb – Slavonija (kajkavština – štokavština) umnogome odredilo Adolfa Bratoljuba Klaića.
1926. Splitski list “Omladinac” objavio mu je pjesmu *Na grobu srpanjskih žrtava*
1927. Maturirao je na Drugoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu 27. lipnja.
1928. Kao student surađivao je honorarno u federalističkom dnevniku “Hrvat” pa se 8. kolovoza navečer našao uz uzglavlje netom preminuloga Stjepana Radića, o čemu je napisao opsežnu priču *Jedna mladost u sjeni Stjepana Radića*.
1931. Književnik Ksaver Šandor Gjalski (potpisan kao Ljubo Babić Gjalski) objavio je u “Obzoru” 17. rujna članak *Zagorje* u kome je ustvrdio da se kajkavština prije turskih osvajanja protezala na puno širem prostoru “od medje bugarskog govora, sve dalje na zapad i sjever, pak je zauzimala i današnji Srijem i današnju Slavoniju...”. Klaić reagira člankom *Jesu li Slavonci u srednjem vijeku govorili kajkavski* u “Obzoru” od 10. listopada koji pokazuje da se mladi Klaić usmjerio prema jezikoslovlju, posebice prema dijalektologiji.
1932. Diplomirao je 8. listopada na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu povijest južnoslavenskih književnosti, hrvatski jezik sa staroslavenskim, povijest s češkim i njemačkim. To je bila ondašnja X. studijska grupa.
1933. Bio je na dva studijska boravka u Varšavi. Pisao je poslije o poljskoj književnosti i kazalištu, posebno o Bronisławu Grabowskom.

- 1933/34. Studijski boravak na Karlovom sveučilištu u Pragu kod uglednoga slovenskog slavista Matije Murka.
- 1934–1939. Profesor hrvatskoga jezika na gimnaziji u Vukovaru s prekidom 1937. kada je po treći put bio na studijskom boravku u Poljskoj, u Krakovu i Poznańu.
- 1939–1940. Kratko je bio profesor na gimnaziji u Prijedoru, zatim profesor na gimnaziji u Osijeku s koje ga prosvjetne vlasti prebacuju na Mušku realnu gimnaziju u Zagrebu, ali u odluci piše “da će raditi u Odjelu za prosvjetu Banske Vlasti”.
1941. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu obranio je 7. veljače doktorsku disertaciju *Bizovačko narječje – dijalektološka studija*. U doktora filoloških znanosti promoviran je 26. srpnja 1943. Odlukom Ministarstva nastave Nezavisne Države Hrvatske “pridieljen” je na službu u Hrvatski državni ured za jezik (HDUJ). Ta je ustanova preimenovana 10. listopada 1942. u Ured za hrvatski jezik (UHJ).
1942. Hrvatski državni ured za jezik objavio je knjigu *Koriensko pisanje* na kojoj piše: “Ovu knjigu sastavio je uz suradnju članova Hrvatskoga državnog ureda za jezik član ureda A. B. Klaić.” Knjiga je te godine izašla u dva izdanja.
1943. Izabran je za profesora na Visokoj pedagoškoj školi u Zagrebu.
1944. Ured za hrvatski jezik objavio je *Hrvatski pravopis* na kojem piše: “Ovu su knjigu sastavili uz suradnju članova Ureda za hrvatski jezik članovi ureda Franjo Cipra, profesor učiteljske škole u m. i dr. A. B. Klaić, profesor Visoke pedagoške škole u Zagrebu.”
- 1946–1950. U novoosnovanom Nakladnom zavodu Hrvatske radi kao urednik na izradbi *Rječnika hrvatskoga jezika*. Taj se rječnik počeo izrađivati još 1941. pod vodstvom profesora Stjepana Ivšića u Hrvatskome izdavalačkom bibliografskom zavodu (HIBZ). Istodobno je honorarni predavač na Zemaljskoj glumačkoj školi u Zagrebu.
- 1950–1980. Radi kao profesor hrvatskoga jezika i scenskoga govora na Akademiji za kazališnu umjetnost (ona će se od 1967. zvati Akademija kazališne i filmske umjetnosti, od 1977. Akademija za kazalište, film i televiziju, danas Akademija dramske umjetnosti) u Zagrebu.
1951. Pojavilo se prvo izdanje Klaićeva *Rječnika stranih riječi*. Ta knjiga, pa zatim *Veliki rječnik stranih riječi, izraza i kratica*

(priredio i dopunio Željko Klaić, prvo izdanje 1974), pa *Rječnik stranih riječi. Tuđice i posuđenice* (priredio i dopunio Željko Klaić, prvo izdanje 1981). Brojna izdanja (preko 20) te važne knjige osigurala su posebno mjesto Klaiću u hrvatskoj kulturi i unekoliko zasjenila njegove druge vrlo vrijedne filološke, prevoditeljske i književne prinose.

1970–1972. Rektor Akademije.

1971. Dobio je nagradu izdavačke kuće Zora za prijevod Vergilijeve *Eneide*.

1972. Matica hrvatska objavila njegovu knjigu *Između jezikoslovlja i nauke o književnosti*.

1983. Preminuo je u Zagrebu 2. ožujka. Pokopan je na Mirogoju.

S. D.